แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2568-70

อุตสาหกรรมพลาสติก

มีนาคม 2568

วิจัยกรุงศรี

ผู้เขียน

เทียร เทียมศักดิ์

นักวิเคราะห์อาวุโส

thian.thiumsak@krungsri.com
+662 296 4742

Subscribe Us

สมัครสมาชิกวิจัยกรุงศรี...

krungsri.research@krungsri.com

คำสงวนสิทธิ์

เนื้อหาและข้อมูลใดๆ ทั้งหมดที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ หากมิได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ถือเป็นลิขสิทธิ์ของวิจัยกรุงศรี ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ เกี่ยวข้องกับเนื้อหา สำเนา หรือดัดแปลงแก่บุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวิจัยกรุงศรี รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อหรือควรเชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม วิจัยกรุงศรีไม่อาจรับรองความครบถ้วนสมบูรณ์หรือความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว อีกทั้งไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงหรือทางอ้อมจากการใช้รายงานฉบับนี้หรือเนื้อหาในรายงานฉบับนี้ ข้อมูล ความคิดเห็น และการประมาณการที่ปรากฏในรายงานนี้ถือเป็นความคิดเห็นของวิจัยกรุงศรี ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ ความคิดเห็นในรายงานฉบับนี้เป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน ณ วันที่มีการเผยแพร่รายงาน วิจัยกรุงศรีขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงโดยมิต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

EXECUTIVE SUMMARY

ปี 2568-2570 คาดว่าอุตสาหกรรมพลาสติกจะเติบโตได้ต่อเนื่อง ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย ช่วยเพิ่มความต้องการใช้พลาสติกของอุตสาหกรรมปลายทาง ผนวกกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรม New S-Curve จากภาครัฐช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมพลาสติกที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของอุตสาหกรรมเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมพลาสติกจะเผชิญความท้าทายจากการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น และนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดทั้งในประเทศและตลาดส่งออก อาทิ มาตรการลดการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกโดยเฉพาะแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง และการส่งเสริมการใช้พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนธิสัญญาด้านการจัดการพลาสติกโลก (Global Plastic Treaty) ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำ จะทำให้ห่วงโซ่อุปทานของพลาสติกต้องปรับตัวสู่การลงทุนในสายการผลิตที่ใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลและพลาสติกจากชีวมวลมากขึ้น จึงอาจทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น กดดันการเติบโตของรายได้และอัตรากำไร

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการที่มีธุรกิจครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ และมีการบริหารจัดการสต็อกวัตถุดิบ การขาย และการจัดจำหน่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถรักษาอัตรากำไรได้อย่างต่อเนื่อง ขณะที่ผู้ประกอบการรายเล็กจะเผชิญความท้าทายในการปรับตัวมากกว่า

มุมมองวิจัยกรุงศรี

วิจัยกรุงศรีประเมินทิศทางการเติบโตของผู้ประกอบการพลาสติกในปี 2568-2570 ดังนี้

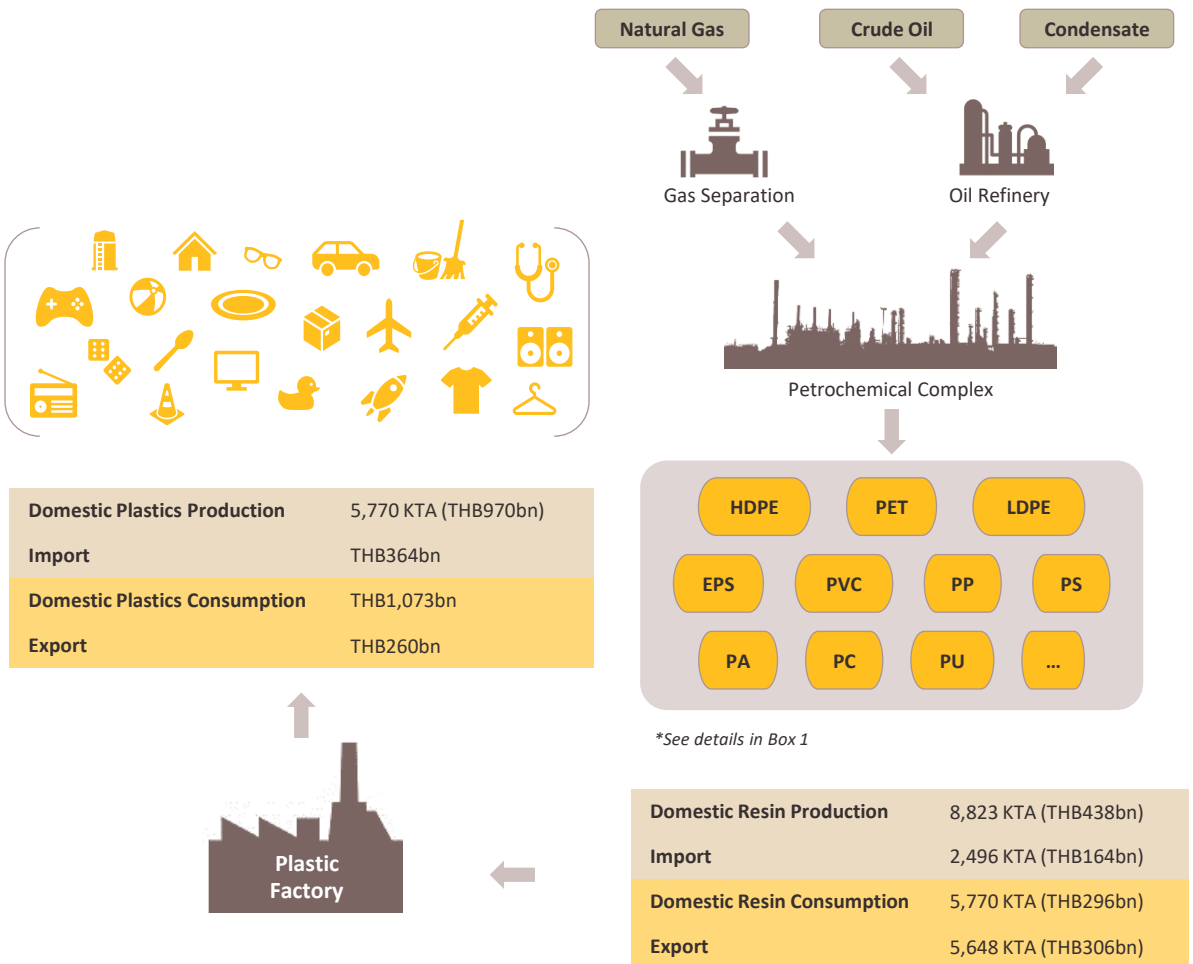
- **บรรจุภัณฑ์พลาสติก**: คาดว่าผลประกอบการจะเติบโตได้ต่อเนื่อง โดยผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ชนิดกึ่งแข็งกึ่งอ่อนและชนิดอ่อนจะเติบโตตามอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง เช่น อาหารและเครื่องดื่ม ภาคการค้าและการค้าออนไลน์ อย่างไรก็ตาม ความต้องการบรรจุภัณฑ์พลาสติกพื้นฐาน (เช่น ถุงหูหิ้ว) จะลดลงบ้างจากกระแสอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยผู้ประกอบการที่มีเทคโนโลยีการผลิตทันสมัย มีคุณภาพสูง และสามารถผลิตบรรจุภัณฑ์ได้หลากหลายประเภท จะรักษาระดับการเติบโตได้ในเกณฑ์ดี
- **แผ่นฟิล์มพลาสติก ท่อพลาสติก หลอดและท่ออ่อน** คาดว่าจะเติบโตในระดับปกติ ยกเว้นแผ่นฟิล์มพลาสติกและหลอดพลาสติกที่ใช้ในเครื่องดื่มอาจเติบโตชะลอลง จากแผนการจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 ที่มีมาตรการเข้มข้นขึ้น ขณะที่ธุรกิจโดยรวมจะเผชิญการแข่งขันที่รุนแรง เนื่องจากมีผู้ประกอบการจำนวนมาก ทำให้ลูกค้ามีอำนาจต่อรองด้านราคาระดับหนึ่ง
- **ผลิตภัณฑ์พลาสติกในครัวเรือน**: คาดว่าจะเติบโตชะลอลงจากการแข่งขันสูง โดยเฉพาะจากผู้ประกอบการต่างชาติ เช่น จีน ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าผู้ประกอบการไทย จึงมีความเสี่ยงที่อัตรากำไรจะลดลง
- **ชิ้นส่วนพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติกอื่น ๆ**: จะเติบโตตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมปลายทาง อาทิ ยานยนต์และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือแพทย์ อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงของธุรกิจมาจากการแข่งขันรุนแรงจากผู้ผลิตต่างชาติ (โดยเฉพาะจีน) ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่า อีกทั้งผู้ประกอบการบางรายยังคงพึ่งพาลูกค้ารายใหญ่ที่มีจำนวนจำกัด

ข้อมูลพื้นฐาน

พลาสติกเป็นสารประกอบไฮโดรคาร์บอน ส่วนใหญ่ได้จากการกลั่นน้ำมันดิบหรือแยกก๊าซธรรมชาติ แล้วนำเข้าสู่กระบวนการแยกสลายเพื่อให้ได้สารประกอบขนาดเล็ก อาทิ Ethylene, Propylene, Styrene, Phenol และ Acrylonitrile ซึ่งเป็นสารตั้งต้นในการผลิตเม็ดพลาสติก (Plastic resins) ประเภทต่างๆ ที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน เช่น ความเหนียวและการทนความร้อน ก่อนนำไปหลอมและขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์พลาสติก (ภาพที่ 1 และ Box 1) สำหรับใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ปัจจุบันมีพลาสติกที่ทำจากทรัพยากรหมุนเวียน (Renewable resource) เช่น พลาสติกที่ทำจากกรดโพลีแลกติก (PLA) ที่ได้จากข้าวโพด อ้อย และมันสำปะหลัง ซึ่งสามารถย่อยสลายได้ทางชีวภาพและมีลักษณะการใช้งานเช่นเดียวกับพลาสติกทั่วไป

อุตสาหกรรมพลาสติกของไทยมีมูลค่าตลาดคิดเป็นสัดส่วน 6.7% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (ข้อมูลล่าสุดปี 2566) และเป็นอุตสาหกรรมสนับสนุนที่เชื่อมต่อระหว่างอุตสาหกรรมปิโตรเคมี (ผลิตวัตถุดิบเม็ดพลาสติก) กับอุตสาหกรรมต่อเนื่องหลายสาขา (End-use industries) ในลักษณะของผลิตภัณฑ์พลาสติกสำเร็จรูป (Finished products) และกึ่งสำเร็จรูป (Semi-finished products) อาทิ อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ ก่อสร้าง ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือแพทย์

Figure 1: Supply Chain in Plastic Production
(Values are of 2023, KTA (unit) = Kilotonnes per annum)

Domestic Plastics Production	5,770 KTA (THB970bn)
Import	THB364bn
Domestic Plastics Consumption	THB1,073bn
Export	THB260bn

Domestic Resin Production	8,823 KTA (THB438bn)
Import	2,496 KTA (THB164bn)
Domestic Resin Consumption	5,770 KTA (THB296bn)
Export	5,648 KTA (THB306bn)

Source: Plastic Institute of Thailand (PITH), Krungsri Research
Note: icons/logos obtained from Microsoft and Pixabay Community

Box 1 ประเภทของพลาสติก

พลาสติกสามารถจำแนกตามคุณสมบัติได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

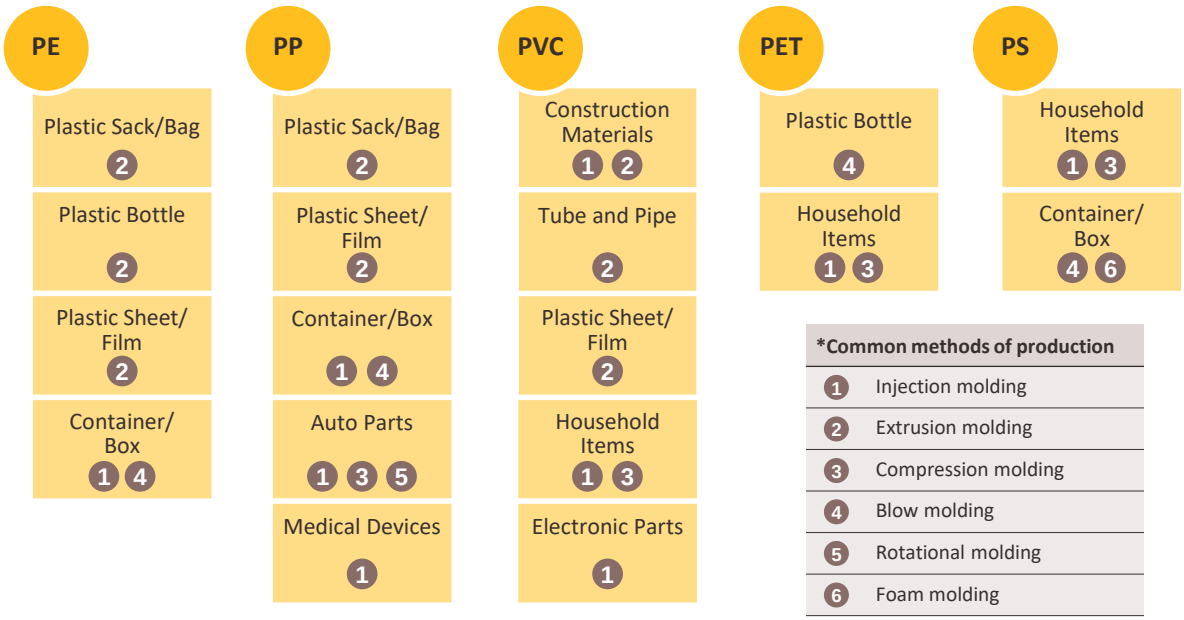
ประเภท	คุณสมบัติ	การใช้งาน
1. **เทอร์โมพลาสติก** (Thermoplastics)	ผลิตจากเชื้อเพลิงฟอสซิล เมื่อขึ้นรูปแล้วสามารถนำมาหลอมเพื่อขึ้นรูปใหม่ได้ ส่วนใหญ่พบในบรรจุภัณฑ์พลาสติกและแผ่นฟิล์มพลาสติก	
- Polyethylene (PE)	เหนียว ทนต่อแรงดึงปานกลาง เป็นฉนวนไฟฟ้า โดย PE ที่มีความหนาแน่นต่ำ (LDPE) จะมีความใส ขณะที่ PE ที่มีความหนาแน่นสูง (HDPE) จะมีความขุ่น	เป็นพลาสติกที่มีการนำมาใช้ในอุตสาหกรรมมากที่สุด ใช้ผลิตถุง ขวด ท่อน้ำ ถัง แผ่นฟิล์มพลาสติก ชิ้นส่วนยานยนต์ และเครื่องใช้ในครัวเรือน
- Polypropylene (PP)	น้ำหนักเบามาก เหนียว ใช้งานในลักษณะเดียวกับ PE แต่มีคุณสมบัติดีกว่า	แผ่นฟิล์มพลาสติก ถุงบรรจุอาหาร กล่องแบตเตอรี่รถยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้ในครัวเรือน
- Polystyrene (PS)	โปร่งใส แข็ง ไม่ยืดหยุ่น ทนความร้อนต่ำ ทนกรดและเบสได้ดี	ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องสุขภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ หากหลอม PS ด้วยความร้อนสูงและเป่าลมเข้าจะได้ Styrofoam ซึ่งมีน้ำหนักเบาใช้เป็นฉนวนกันความร้อน
- Styrene-acrylonitrile (SAN)	คุณสมบัติเหมือน PS แต่เหนียวและทนความร้อนมากกว่า	ชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนยานยนต์ และเครื่องใช้ในครัวเรือนที่มีคุณภาพสูง
- Acrylonitrile-butadiene-styrene (ABS)	ลักษณะคล้ายยาง แข็งแรง ยืดหยุ่น ทนความร้อนและทนต่อการกระแทก	ชิ้นส่วนเครื่องใช้ไฟฟ้า ชิ้นส่วนยานยนต์ ท่อส่งก๊าซ และมีการใช้ ABS ในรูปแบบเส้นใย (Filament) สำหรับการพิมพ์แบบ 3D Printing
- Polyvinylchloride (PVC)	แข็ง ไม่ยืดหยุ่น ทนน้ำ น้ำมัน กรด ด่าง แอลกอฮอล์ และสารเคมี (ยกเว้นคลอรีน)	อุตสาหกรรมก่อสร้างและของใช้ในครัวเรือน เช่น ท่อประปา ข้อต่อ และสายเคเบิ้ล
- Polyamide (PA)/Nylon	เป็นพลาสติกวิศวกรรม เหนียวและแข็งแรง ทนต่อสารเคมี และความร้อน	วาล์ว เฟือง เกียร์ ปลั๊กไฟฟ้า เส้นใยใช้ผลิตเสื้อผ้า ถุงน่อง และถุงเท้า
- Polyethylene terephthalate (PET/PETE)	ใส เหนียว ยืดหยุ่นค่อนข้างดี ทนต่อแรงดันก๊าซ	ขวดน้ำดื่ม แผ่นฟิล์มพลาสติก และเส้นใยสังเคราะห์ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
- Polycarbonate (PC)	เป็นพลาสติกวิศวกรรม ทนความร้อนสูง แข็งแรง ทนการกระแทก	ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องมือทางการแพทย์ (โดยเฉพาะอุปกรณ์ที่ต้องฆ่าเชื้อด้วยความร้อน)
2. **เทอร์โมเซตพลาสติก** (Thermosets)	ผลิตจากเชื้อเพลิงฟอสซิล เมื่อขึ้นรูปแล้วไม่สามารถหลอมขึ้นรูปใหม่ได้อีก หากสัมผัสอุณหภูมิสูงมากจะสลายตัวเป็นขี้เถ้า มีความแข็งแรงและคงทนกว่าเทอร์โมพลาสติก มักใช้ในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และอากาศยาน	
- Phenol-formaldehyde (PF)/Phenolic/Bakelite	แข็งแรง ไม่ยืดหยุ่น ทนความร้อน ทนต่อการผุกร่อน เป็นฉนวนไฟฟ้า	เครื่องครัว เครื่องมือช่าง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และปลอกหุ้มคอยล์รถยนต์
- Melamine resin	แข็งแรง ทนความร้อนสูง ทนการกระแทก ทนกรดอ่อน การซึมผ่านน้ำต่ำ เป็นฉนวนไฟฟ้า	เครื่องครัว ถ้วย ชาม ช้อน โถ ถุง ทัพพี และแผ่นฟิล์มห่ออาหาร
- Epoxy resin	แข็งแรง ทนความร้อน สารเคมี และการกระแทก	อุตสาหกรรมก่อสร้าง เคลือบพื้นผิว และทำโฟมแข็ง
- Polyester resin	แข็งแรง ทนความร้อน สารเคมีและแรงขัดถู	ขวดน้ำ เส้นใย ฟิล์มพลาสติก และยาง
- Polyurethane (PU/PUR)	มีทั้งแบบเทอร์โมเซตและเทอร์โมพลาสติก - PU แบบโฟม มีความยืดหยุ่น - PU แบบแข็ง แข็งแรงและทนความร้อน - PU Elastomers ยืดหยุ่น ทนแรงเสียดทาน	 - เบาะ แผ่นรองพื้นพรม - ปีกเครื่องบิน ท้องเรือ - ยางรถยนต์และเส้นใย (Elastic fiber) สำหรับสิ่งทอ
3. **พลาสติกชีวภาพ** (Bioplastics)	ผลิตจากวัสดุธรรมชาติหรือแหล่งทรัพยากรหมุนเวียน อาทิ วัสดุทางการเกษตร และเส้นใยเซลลูโลส	
4. **พลาสติกรีไซเคิล** (Recycling plastics)	พลาสติกที่ได้จากการแปรรูปขยะพลาสติก ซึ่งสามารถนำไปใช้งานต่อได้	

Source: Compiled by Krungsri Research

กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกเริ่มต้นจากการหลอมเม็ดพลาสติกด้วยความร้อนในแม่พิมพ์และทำให้เย็นเพื่อให้ได้รูปทรงที่ต้องการ อาจมีการใส่สี (Dyes) และสารเติมแต่ง (Plasticizers) เพื่อเพิ่มคุณสมบัติให้เหมาะสมต่อการใช้งาน เช่น ทนกรด/ด่าง ทนไฟ กันรังสีอัลตราไวโอเลต และเพิ่มความยืดหยุ่น ส่วนการขึ้นรูปพลาสติกทำได้หลายวิธีขึ้นกับวัตถุประสงค์และรูปแบบการใช้งานของผลิตภัณฑ์พลาสติก ประกอบด้วย ***การเป่าขึ้นรูป*** *(Blow molding)* เหมาะกับการผลิตขวดบรรจุภัณฑ์ อาทิ ขวดน้ำ ขวดน้ำมันเครื่อง และขวดแชมพู ***การฉีดเข้าแม่พิมพ์*** *(Injection molding)* นิยมใช้ในการผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์ อาทิ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนรถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ของใช้ในครัวเรือน และของเล่นเด็ก ***การอัด*** *(Compression molding)* ส่วนใหญ่ใช้กับการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเมลามินประเภทจาน ชาม ถ้วย และเครื่องครัว และ***การรีด*** *(Extrusion molding)* นิยมใช้ผลิตถุงพลาสติก แผ่นฟิล์มบาง ท่อ PVC ท่อน้ำ และกระสอบพลาสติก **โดยผลสำรวจจากสถาบันพลาสติกปี** 2566 **พบว่าผู้ประกอบการไทยประมาณ** 36.5% **ผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกด้วยวิธีการฉีดเข้าแม่พิมพ์ รองลงมา คือ การทำฟิล์มและการเป่าขึ้นรูป**[1/]

ด้วยคุณสมบัติทางกายภาพและคุณสมบัติเชิงกลของพลาสติก อาทิ มีน้ำหนักเบา ง่ายต่อการขึ้นรูป สามารถควบคุมการผ่านเข้าออกของก๊าซต่างๆ ป้องกันความชื้นและมีความยืดหยุ่น ทำให้พลาสติกเข้ามามีบทบาทในการเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำสนับสนุนอุตสาหกรรมเฉพาะทางอีกหลายประเภท อาทิ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ใช้พลาสติกช่วยลดน้ำหนักและอัตราการสิ้นเปลืองพลังงาน อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อความคงทนและทนการกัดกร่อนของสารเคมี และอุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้พลาสติกช่วยเพิ่มมูลค่า (ภาพที่ 2)

Figure 2: Common Products of Plastic Resins

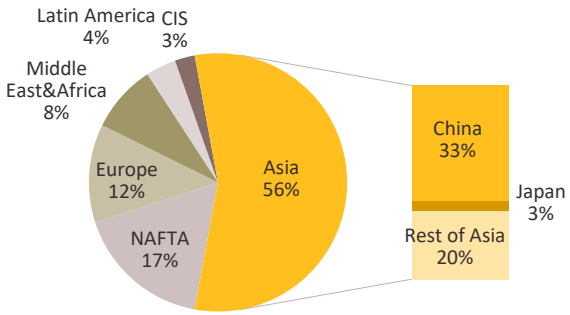

Source: Compiled by Krungsri Research
Note: Plastic products can be made of various kinds of plastic resins depending on the quality desirability

1/ ผลสำรวจผู้ประกอบการ 3,065 ราย หรือประมาณ 64.8% ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม โดยผู้ประกอบการแต่ละรายอาจมีวิธีการผลิตมากกว่า 1 วิธี

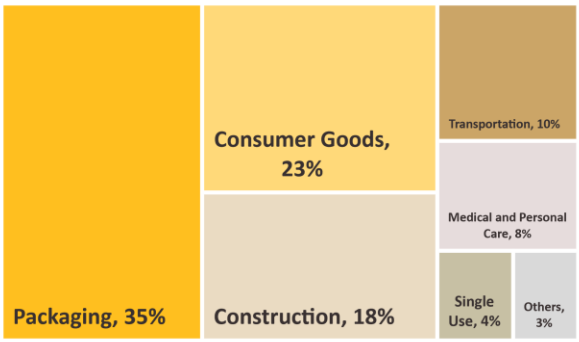
ปี 2566 การผลิตพลาสติกทั่วโลกอยู่ที่ 413.8 ล้านเมตริกตัน เพิ่มขึ้น 3.3% จากปี 2565[2/] และมีมูลค่าตลาดที่ 712 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยทวีปเอเชียเป็นภูมิภาคที่มีการผลิตพลาสติกสูงสุด คิดเป็นสัดส่วนถึง 55.8% ของการผลิตพลาสติกทั่วโลก (ภาพที่ 3) โดยเฉพาะจีนมีสัดส่วนการผลิตสูงถึง 33.3% รองลงมา คือ ภูมิภาคอเมริกาเหนือ (NAFTA) มีสัดส่วนการผลิต 17.1% (นำโดยสหรัฐฯ) และยุโรป 12.3% (นำโดยเยอรมนี) สำหรับความต้องการใช้เม็ดพลาสติกในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง พบว่า อุตสาหกรรมการผลิตบรรจุภัณฑ์ใช้เม็ดพลาสติกมากที่สุด คิดเป็น 35% ของเม็ดพลาสติกทั้งหมด รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค (23%) และอุตสาหกรรมก่อสร้าง (18%) (ภาพที่ 4)

Figure 3: Global Plastic Production Shares in 2023

Source: PlasticsEurope

Figure 4: Global Shares of Plastics Consumption by Applications in 2023

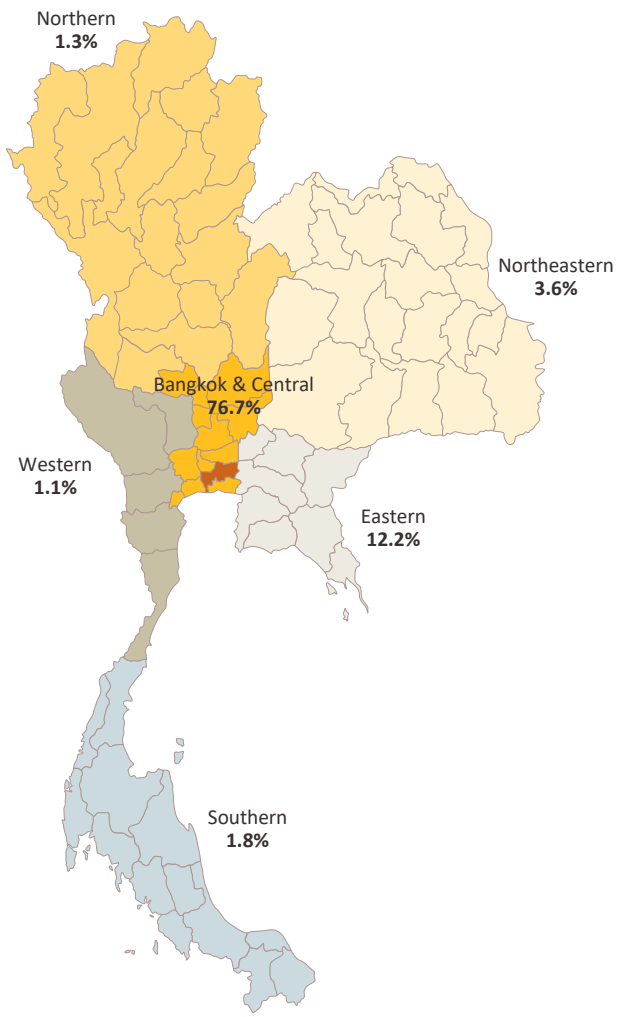
Source: Statista

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตพลาสติกที่สำคัญของโลก มีมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมโดยรวมอยู่ที่ 1.3 ล้านล้านบาท (ปี 2566) โดยมีจุดแข็งสำคัญจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทยที่มีขนาดใหญ่และมีศักยภาพการผลิตค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน จึงช่วยเพิ่มจุดแข็งและความสามารถในการแข่งขันให้แก่อุตสาหกรรมเม็ดพลาสติก ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ปลายน้ำของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี อีกทั้งผู้ประกอบการรายใหญ่ของไทยมีความพร้อมในการวิจัยและพัฒนาประสิทธิภาพของเม็ดพลาสติกเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้ไทยสามารถผลิตเม็ดพลาสติกเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลายทั้งด้านคุณภาพและราคา โดยปี 2566 ไทยสามารถผลิตเม็ดพลาสติกได้สูงถึง 8.8 ล้านตัน และนำเข้าเพียง 2.4 ล้านตัน **โดยเม็ดพลาสติก 49% จะถูกส่งออกไปตลาดต่างประเทศ และ 51% ถูกนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สนับสนุนอุตสาหกรรมต่อเนื่องในประเทศ** อาทิ ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และก่อสร้าง อุตสาหกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติก (Plastics converter) ของไทยจึงมีห่วงโซ่การผลิตที่ครอบคลุมทั้งวัตถุดิบต้นน้ำ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ก๊าซธรรมชาติในประเทศ อุตสาหกรรมกลางน้ำ ได้แก่ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี (ผลิตเม็ดพลาสติก) และอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ อุตสาหกรรมปลายทางต่างๆ

2/ ที่มา: Statista

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกในประเทศมีจำนวนมากกว่า 3,217 รายในปี 2566 โดยราว 88.2% เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและเล็ก (SMEs) และ 11.8% เป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ เนื่องจากการเข้าสู่ธุรกิจทำได้ไม่ยาก ใช้เงินลงทุนไม่มาก และเทคโนโลยีการแปรรูปฯ ยังอยู่ในระดับพื้นฐานและระดับกลาง ส่วนใหญ่เป็นการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ใช้งานทั่วไป (Commodity product) ภาวะการแข่งขันของธุรกิจจึงค่อนข้างรุนแรงและมีอัตรากำไรต่อหน่วย (Margin) ไม่สูงนัก ทั้งนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่กระจุกตัวในภาคกลาง (76.7% ของจำนวนผู้ประกอบการทั้งหมด) โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (รวมสมุทรปราการ และสมุทรสาคร) รองลงมา คือ ภาคตะวันออก (12.2%) และภาคอีสาน (3.6%) (ภาพที่ 5) ผู้ประกอบการเกือบครึ่งอยู่ในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ (45.5% ของผู้ประกอบการทั้งหมด) รองลงมา คือ เครื่องใช้ในครัวเรือน (12.3%) และไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (8.7%) ตามลำดับ

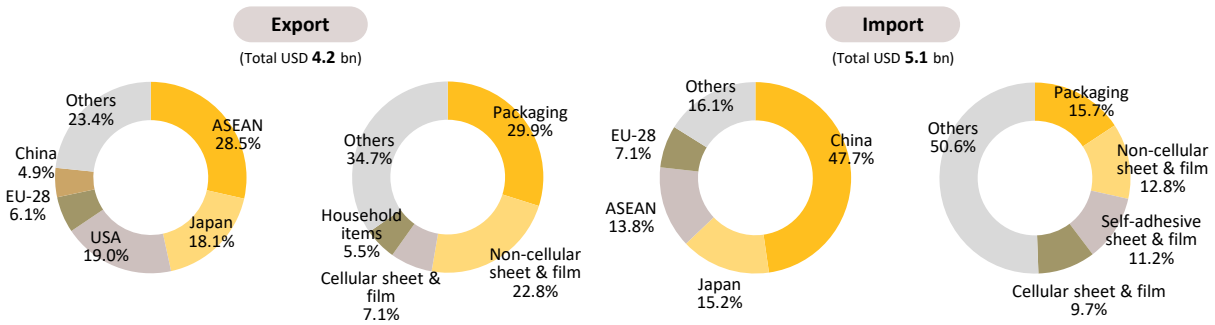
Figure 5: Locations of Plastic Producers in Thailand

Source: PITH

อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกของไทยเน้นผลิตเพื่อสนับสนุนตลาดในประเทศ (ประมาณ 80% ของมูลค่าตลาด) แบ่งเป็น (1) ผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคโดยตรง เช่น เครื่องใช้ในครัวเรือน ถุงและหลอดพลาสติก และ (2) ผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง (End-use industries) โดยเฉพาะ 5 อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ บรรจุภัณฑ์พลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ก่อสร้าง ชิ้นส่วนยานยนต์ และเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์**ที่เหลืออีก 20% เป็นการส่งออกไปตลาดต่างประเทศ** ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์พลาสติกเกรดทั่วไป (Commodity product) ซึ่งมีมูลค่าต่อหน่วยต่ำ อาทิ บรรจุภัณฑ์พลาสติก (มูลค่าส่งออกมีสัดส่วนสูงที่สุด) แผ่นฟิล์มชนิด Non-cellular และ Cellular โดยตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ อาเซียน (สัดส่วน 28.5% ของมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด) ญี่ปุ่น (18.1%) และสหรัฐฯ (19.0%) ด้านการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติก อาทิ บรรจุภัณฑ์ (สัดส่วน 15.7% ของมูลค่านำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด) แผ่นฟิล์มชนิด Non-cellular (12.8%) และแผ่นฟิล์มชนิด Self-adhesive (11.2%) แหล่งนำเข้าหลัก ได้แก่ จีน (สัดส่วน 47.7% ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด) ญี่ปุ่น (15.2%) และอาเซียน (13.8%) (ภาพที่ 6)

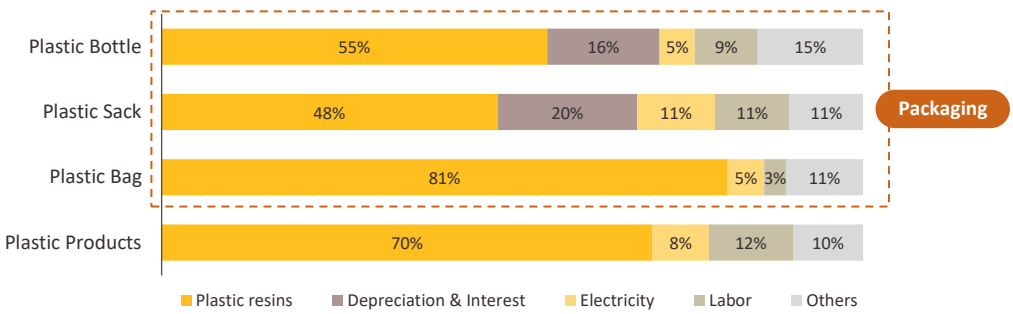
Figure 6: Trade Share of Plastic Products Values in 2023 (HS 3916-3926)

Source: Trademap

โดยทั่วไป โครงสร้างต้นทุนการผลิตของผลิตภัณฑ์พลาสติกประกอบด้วย วัตถุดิบ (เม็ดพลาสติก) 70% แรงงาน 10-15% พลังงาน 8% และอื่นๆ 7-12% สำหรับ***บรรจุภัณฑ์พลาสติก*** (มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด) มีต้นทุนหลัก ได้แก่ เม็ดพลาสติก (สัดส่วน 50-80% ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด) ขณะที่ต้นทุนด้านพลังงานและแรงงานจะแตกต่างกันตามประเภทผลิตภัณฑ์และเม็ดพลาสติกที่ใช้ โดยบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงและเครื่องจักรราคาแพง ต้นทุนค่าเสื่อมราคาและอัตราดอกเบี้ยจะมีสัดส่วนค่อนข้างสูง (ภาพที่ 7) **สะท้อนว่าการเคลื่อนไหวของราคาน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติจะส่งผลต่อโครงสร้างต้นทุนของผลิตภัณฑ์พลาสติกและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม**

Figure 7: Cost Structure of Plastic Productions

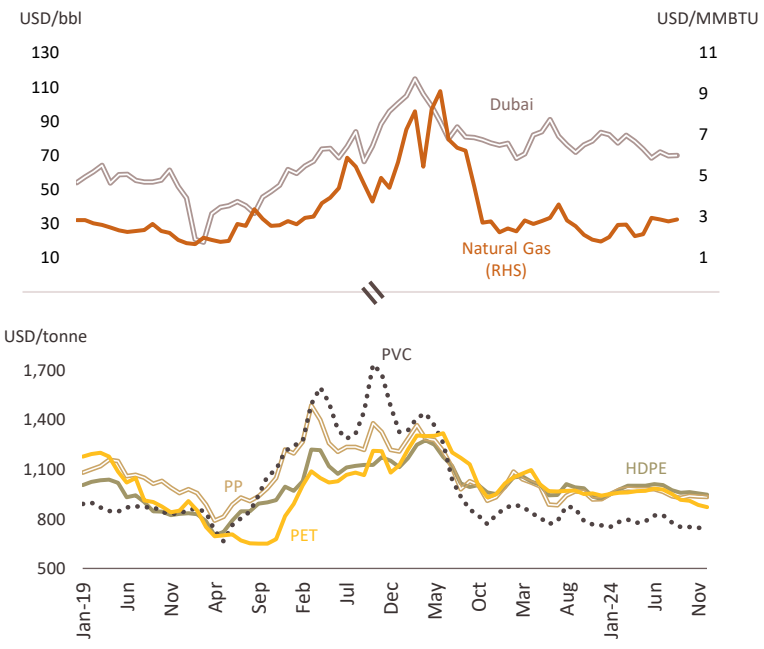
Source: Compiled by Krungsri Research

สถานการณ์ที่ผ่านมา

ปี 2567 อุตสาหกรรมพลาสติกของไทยเติบโตในอัตราชะลอตัว ตามภาวะเศรษฐกิจไทยที่ฟื้นตัวช้า (+2.5%) โดยความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์พลาสติกได้อานิสงส์จาก (1) การเติบโตของภาคบริการที่เกี่ยวเนื่องกับภาคท่องเที่ยว อาทิ กลุ่มโรงแรมและภัตตาคาร และการบริการด้านสุขภาพ (2) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจากภาครัฐ หนุนความเชื่อมั่นของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น อาทิ นโยบาย Free-Visa ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้น โครงการเงิน 10,000 บาท (เดือนกันยายน) และการเร่งเบิกจ่ายเงินงบประมาณภาครัฐ ช่วยเร่งการขยายตัวของเศรษฐกิจ (3) การขยายตัวของการค้าออนไลน์โดยพฤติกรรมผู้บริโภคยังนิยมใช้บริการ Food delivery ส่งผลให้มีความต้องการสินค้าในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มต่อเนื่อง รวมถึงการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันที่อุปสงค์ที่ขยายตัว หนุนความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกโดยเฉพาะกลุ่มบรรจุภัณฑ์

อย่างไรก็ตาม ความต้องการใช้เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติกของไทยถูกกดดันจากปัจจัย อาทิ (1) กำลังซื้อในประเทศฟื้นตัวช้า โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนฐานราก ซึ่งเผชิญปัญหาหนี้ครัวเรือนสูง ทำให้ผู้บริโภคเพิ่มความระมัดระวังการใช้จ่าย โดยชะลอการซื้อสินค้าคงทน เช่น บ้านและยานพาหนะ (2) สินค้าราคาถูกจากจีนหลั่งไหลเข้ามาแข่งขันด้านราคาในประเทศจำนวนมาก (3) กิจกรรมทางเศรษฐกิจทั่วโลกฟื้นตัวช้า รวมถึงจีน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทย กดดันการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมต่อเนื่องของพลาสติก และ (4) กำลังการผลิตใหม่ของโรงงานปิโตร-เคมีที่เพิ่มขึ้นในเอเชียโดยเฉพาะจีน ทำให้มีภาวะอุปทานส่วนเกินของเม็ดพลาสติกบางผลิตภัณฑ์ (เช่น HDPE) มีผลให้ราคาปรับลดลง นอกจากนี้ ยังมีความไม่สงบในตะวันออกกลางซึ่งทำให้ราคาพลังงานผันผวนเป็นระยะกระทบต่อราคาต้นทุนวัตถุดิบ ทั้งยังทำให้การขนส่งสินค้ามีต้นทุนสูงขึ้น (ราคาน้ำมันดิบดูไบทรงตัวสูงที่ระดับเฉลี่ย 80 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล) (ภาพที่ 8) ปัจจัยข้างต้นนับเป็นข้อจำกัดการเติบโตของอุตสาหกรรม

Figure 8: Feedstock and Plastic Resins Prices

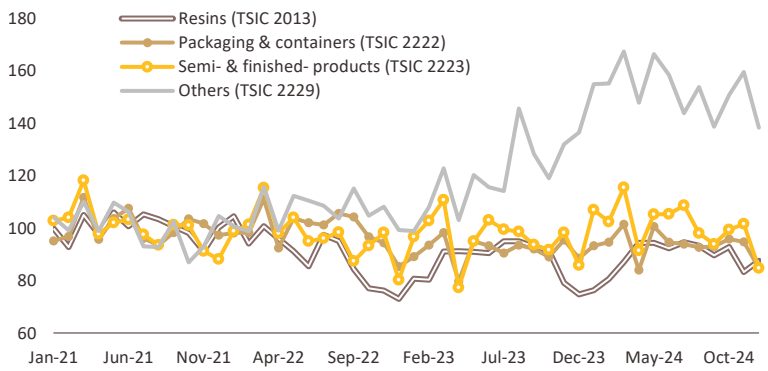

Source: Bloomberg

สำหรับสถานการณ์ของอุตสาหกรรมพลาสติกปี 2567 สามารถสรุปได้ดังนี้

- **ดัชนีผลผลิตเม็ดพลาสติกขยายตัวในระดับต่ำที่ 0.4% จากปี 2566 (ภาพที่ 9) แต่ยังคงสูงกว่าการขยายตัวของดัชนีฯ เฉลี่ยของอุตสาหกรรมโดยรวม (MPI) ที่หดตัวเฉลี่ย -1.8%** ผลจากการผลิตเม็ดพลาสติกบางประเภท อาทิ Polyethylene terephthalate (PET) ขยายตัว 11.2% จากปี 2566 ตามความต้องการใช้บรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมปลายน้ำของพลาสติกที่ค่อนข้างอ่อนแอ ทำให้ผู้ประกอบการมีการปรับลดกำลังการผลิตให้สอดคล้องกับอุปสงค์ อาทิ ปริมาณการผลิต Polyethylene (PE) และ Polypropylene (PP) ซึ่งเป็นวัตถุดิบตั้งต้นสำหรับการผลิตพลาสติกที่ใช้ในชิ้นส่วนยานยนต์ลดลง -1.9% และ -1.4% ตามลำดับ สอดคล้องกับ MPI ของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่หดตัว -17% เมื่อผนวกกับความสามารถในการแข่งขันของสินค้าปิโตรเคมีไทยที่ปรับลดลงเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการในจีน สหรัฐฯ และตะวันออกกลางซึ่งมีการขยายกำลังการผลิตต่อเนื่อง และมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าไทย ส่งผลให้เม็ดพลาสติกของไทยเสียส่วนแบ่งตลาดบางส่วนให้กับผู้ผลิตจากประเทศดังกล่าว จึงกระทบต่อการผลิตเม็ดพลาสติกของไทยเป็นลำดับ
- **การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกเพิ่มขึ้น 3.6% จากปี 2566** จากการผลิตบรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์พลาสติกกึ่งสำเร็จรูปและสำเร็จรูป หลังจากผู้ประกอบการเร่งระบายสินค้าคงคลัง (Inventory destocking) ในช่วงหลายปีก่อนหน้า นอกจากนี้ การเร่งเบิกจ่ายเงินงบประมาณภาครัฐทำให้การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานตามโครงการต่างๆ ดำเนินไปได้ต่อเนื่อง สะท้อนจากการก่อสร้างภาครัฐพลิกกลับมาเร่งตัวขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วงครึ่งหลังของปี 2567
- **ยอดขายผลิตภัณฑ์พลาสติกในประเทศเพิ่มขึ้นเล็กน้อย 0.7% จากปี 2566** จากการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ อาทิ พลาสติกแผ่น (+13.6%) และแผ่นฟิล์มพลาสติก (+12.8%) ขณะที่ท่อและข้อต่อพลาสติกหดตัว -4.8% ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการก่อสร้างภาคเอกชนที่ลดลง -1.7% นอกจากนี้ ยอดขายผลิตภัณฑ์พลาสติกยังได้รับผลกระทบจากมาตรการขึ้นภาษีสินค้านำเข้าจากประเทศที่เกินดุลการค้ากับสหรัฐฯ โดยเฉพาะจีน ทำให้มีสินค้าจากต่างประเทศบางส่วนเข้ามาสู่ไทยมากขึ้น เมื่อผนวกกับความต้องการของผู้บริโภคที่ชะลอลง ทำให้ยอดขายโดยรวมเติบโตอย่างจำกัด

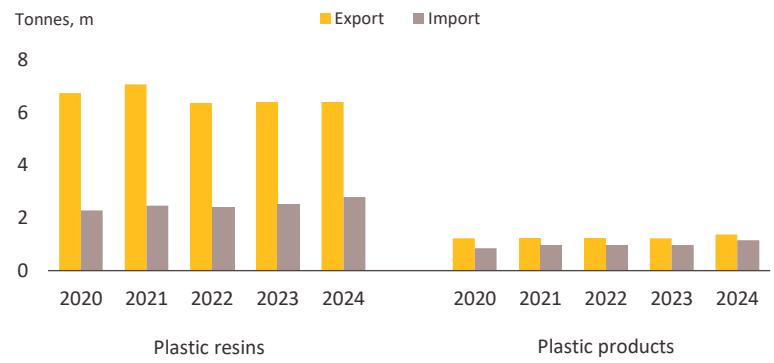
Figure 9: Plastics Manufacturing Production Index

Source: OIE

- **ปริมาณส่งออกเม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติกขยายตัว 0.2% และ 12.2% ตามลำดับ** โดยการส่งออก***เม็ดพลาสติก***เพิ่มขึ้นในกลุ่ม Polyacetal (POM) ซึ่งใช้ในการผลิตยานยนต์ มีการส่งออกเพิ่มขึ้น 14.7% สอดคล้องกับยอดขายรถยนต์ไฟฟ้าทั่วโลกปี 2567 ที่เพิ่มขึ้นถึง 25.0% ต่อเนื่องจากปี 2566 ที่เพิ่มขึ้น 35% สำหรับการส่งออกเม็ดพลาสติกหลัก เช่น Polyethylene (PE) หดตัว -4.1% จากปี 2566 ตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและอุปทานใหม่ที่เพิ่มเข้ามาซึ่งมากกว่าครึ่งเป็นอุปทานที่มาจากจีน โดยปริมาณส่งออกไปตลาดหลัก อาทิ จีน (สัดส่วน 26.9% ของการส่งออกเม็ดพลาสติก) หดตัว -7.1% และอินเดีย หดตัว -6.0% ด้านปริมาณนำเข้าเม็ดพลาสติกอยู่ที่ 2.8 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 11% จากปีก่อนหน้า (ภาพที่ 10) สำหรับปริมาณส่งออก***ผลิตภัณฑ์พลาสติก***เพิ่มขึ้นในกลุ่มถุง กระสอบพลาสติก แผ่นฟิล์ม พลาสติกปูพื้น เครื่องใช้พลาสติกในครัวเรือน และบรรจุภัณฑ์พลาสติก โดยปริมาณการส่งออกไปตลาดหลัก ได้แก่ อาเซียน (สัดส่วน 27.9%) ขยายตัว 2.8% และญี่ปุ่น (สัดส่วน 12.9%) เพิ่มขึ้น 2.6% ด้านการนำเข้าอยู่ที่ 1.2 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 18.7% จากปี 2566

Figure 10: Trade Volume of Thai Plastics Market

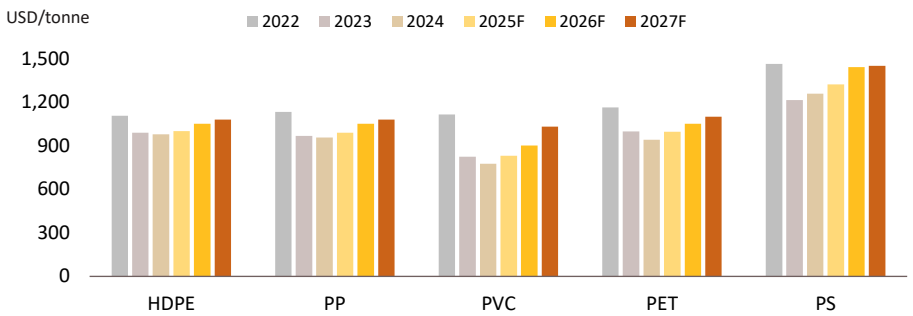
Source: Ministry of Commerce (MOC)

แนวโน้มอุตสาหกรรม

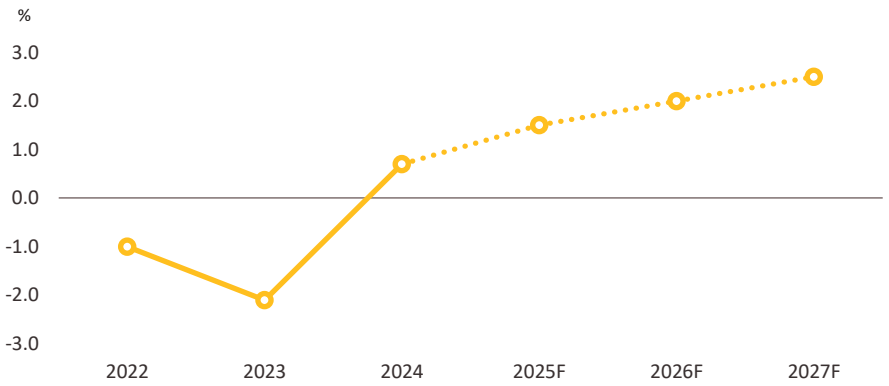
ปี 2568-2570 วิจัยกรุงศรีคาดว่าความต้องการใช้พลาสติกทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2.0-3.0% ต่อปี โดยเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องในระดับปานกลาง (IMF คาดจะอยู่ในช่วง 3.0-3.5% ต่อปี) ขณะที่ทางการจีนมีแผนออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจครั้งใหญ่ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2567 ทำให้คาดว่าการบริโภคของจีนจะปรับตัวดีขึ้น อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจโลกยังมีแนวโน้มเติบโตต่ำกว่าช่วงก่อน COVID-19 (เฉลี่ย 3.7% ช่วงปี 2553-2562) และการขยายกำลังการผลิตเม็ดพลาสติกในภูมิภาคเอเชียทำให้มีอุปทานส่วนเกินเข้าสู่ตลาดเพิ่มขึ้น จะเป็นแรงกดดันให้ราคาเม็ดพลาสติกโดยรวมเพิ่มขึ้นได้ไม่มากนัก (ภาพที่ 11) สำหรับประเทศไทย คาดว่าเศรษฐกิจจะทยอยฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยมีแรงหนุนจากภาคท่องเที่ยว (คาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะทยอยเพิ่มขึ้นสู่ระดับก่อนเกิดวิกฤติ COVID-19 ในปี 2570) รวมถึงการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมปลายทาง อาทิ อุตสาหกรรมผลิตบรรจุภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนยานยนต์ ก่อสร้าง และเครื่องมือแพทย์ ซึ่งมีสัดส่วนรวมกันเกือบ 80% ของความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกทั้งหมด ตลอดจนนโยบายส่งเสริมการลงทุนอุตสากรรมเป้าหมายของภาครัฐจะมีส่วนสนับสนุนความต้องการใช้พลาสติกในห่วงโซ่อุปทาน **อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมพลาสติกไทยยังเผชิญความไม่แน่นอนจากหลายปัจจัยที่อาจกระทบการเติบโต** โดยเฉพาะสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนที่อาจทำให้ผลิตภัณฑ์พลาสติกหลั่งไหลเข้าสู่ไทยและประเทศคู่ค้าของไทย ทำให้การแข่งขันด้านราคากับสินค้าจีนจะรุนแรงขึ้นทั้งตลาดในและต่างประเทศ นอกจากนี้ กระแสรักษ์สิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนส่งผลให้การผลิตสินค้าขั้นปลายบางประเภทมีแนวโน้มหันมาใช้วัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อีกทั้งความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical risks) ที่มีโอกาสตึงเครียดขึ้นเป็นระยะ จะกระทบราคาน้ำมันซึ่งเป็นวัตถุดิบหลัก ทำให้ต้นทุนการผลิตมีทิศทางปรับสูงขึ้น (กรณีฐาน คาดว่าราคาน้ำมันดิบดูไบจะเฉลี่ยในช่วง 75-80 ดอลลาร์สหรัฐ/บาร์เรล) จากปัจจัยข้างต้น **วิจัยกรุงศรีจึงคาดว่าปี 2568-2570 ยอดขายผลิตภัณฑ์พลาสติกในประเทศและปริมาณส่งออกจะเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ย 2.0-3.0% ต่อปี (ภาพที่ 12)** ซึ่งเป็นผลจากการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมปลายทางที่มีความแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

Figure 11: Selected Plastic Resin Prices

Source: Bloomberg, Forecast by Krungsri Research

Figure 12: Sales Growth of Thai Plastic Product

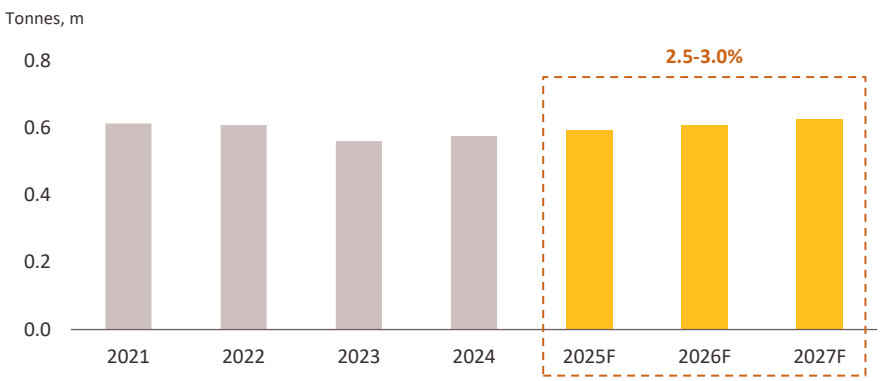

Source: OIE, Forecast by Krungsri Research

- **อุตสาหกรรมผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติก: จากคาดการณ์ว่าการบริโภคบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดอ่อน** (Flexible Packaging) **ทั่วโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเฉลี่ย** 4.5% **ต่อปี (ที่มา:** Grand View Research) **ขณะที่บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดแข็ง** (Rigid Packaging) **จะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย** 3.3% **ต่อปี (ที่มา:** Technavio) ผลจากบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดอ่อนมีน้ำหนักที่เบากว่า ต้นทุนการขนส่งต่ำกว่าและการใช้งานมีความหลากหลายกว่าบรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดแข็ง โดยตลาดส่งออกในภูมิภาคอาเซียนและอินเดียจัดเป็นตลาดที่มีศักยภาพจากความต้องการในประเทศที่แข็งแกร่ง **สำหรับประเทศไทย วิจัยกรุงศรีประเมินว่าปี** 2568-2570 **ปริมาณการผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติกจะขยายตัวที่ระดับเฉลี่ย** 2.5-3.0% **ต่อปี ใกล้เคียงกับการขยายตัวที่** 2.7% **ในปี** 2567 (ภาพที่ 13) ผลจากภาคการบริโภคและการบริการที่ยังคงเติบโตได้ ทำให้มีความต้องการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกทั้งแบบอ่อนตัวและแบบคงรูป ดังนี้ (1) ***ความต้องการบรรจุภัณฑ์ในกลุ่มสินค้าที่เกี่ยวกับการบริโภคประจำวันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามกำลังซื้อที่ทยอยฟื้นตัว*** อาทิ อาหาร เครื่องดื่มและสินค้าอุปโภคบริโภค (บรรจุภัณฑ์พลาสติกจะใช้ในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มมากถึง 70% อีก 30% จะใช้ในกลุ่มที่ไม่ใช่อาหาร) (2) ***ความต้องการอาหารพร้อมทาน แช่แข็งและแปรรูปต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเติบโตได้ดีต่อเนื่อง*** ตามการขยายตัวของชุมชนเมือง และวิถีชีวิตของผู้บริโภคในสังคมเมืองที่มีพฤติกรรมเร่งรีบ ทำให้มีความต้องการบริโภคอาหารที่มีความสะดวก ประกอบกับสินค้ากลุ่มนี้สามารถหาซื้อได้ง่ายตามร้านสะดวกซื้อซึ่งมีสาขากระจายอยู่ทั่วประเทศ หนุนการผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติก โดยเฉพาะถุงพลาสติกและแผ่นฟิล์มพลาสติกสำหรับอาหาร และ (3) ***การเติบโตของภาคค้าปลีกและธุรกิจ*** *E-commerce* ส่งผลบวกต่อบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่เกี่ยวข้อง อาทิ ฟิล์ม กล่องพลาสติก สำหรับบรรจุอาหาร ถุงและขวดพลาสติก รวมถึงบริการด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ (Packaging Solution) ที่ดึงดูดความสนใจของผู้ซื้อสินค้าออนไลน์

อย่างไรก็ตาม **ความต้องการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกพื้นฐานโดยเฉพาะถุงพลาสติกมีแนวโน้มชะลอลงบ้าง** จากความต้องการใช้พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สะท้อนจากนโยบายภาครัฐที่มุ่งส่งเสริมการบริโภคพลาสติกอย่างยั่งยืน ภายใต้แผนจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 (ปี 2566-2570) ซึ่งสนับสนุนการใช้พลาสติกชีวภาพ (Bioplastics) และพลาสติกที่นำกลับมาใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลได้ แทนการใช้พลาสติกที่ผลิตจากปิโตรเลียมแบบครั้งเดียวทิ้งซึ่งย่อยสลายได้ยาก นอกจากนี้ แรงกดดันยังมาจากต้นทุนราคาวัตถุดิบ (เม็ดพลาสติก) ที่มีแนวโน้มทรงตัวสูงต่อเนื่องตามราคาน้ำมันดิบโลก

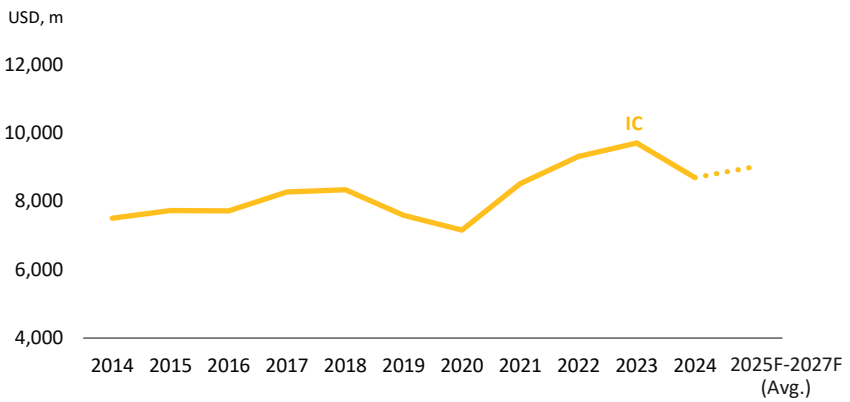
Figure 13: Plastic Packaging Productions

Source: OIE, Forecast by Krungsri Research

- **อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์: คาดว่าปริมาณการผลิตและมูลค่าส่งออกจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 10-15% และ 6.5-7.5% ต่อปี ตามลำดับ** ผลจากทิศทางยอดขายแผงวงจรรวม (Integrated Circuit: ICs) ทั่วโลกมีแนวโน้มฟื้นตัว (ภาพที่ 14) โดยมีแรงหนุนจาก ***(1) ความต้องการใช้ AI Chips เพิ่มขึ้นใน AI-based applications*** (เช่น Generative AI Models, Data Centers, Edge Infrastructure and Endpoint Devices) โดย Gartner คาดการณ์ว่ายอดขาย AI Chips จะเพิ่มขึ้น 29.1% ในปี 2025 ***(2) ความต้องการชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์หรือ Semiconductor สำหรับ EVs มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในตลาดโลก*** (IEA คาดความต้องการ EVs จะเติบโตเฉลี่ย 18.2% ในช่วงปี 2567-2573) และการเร่งพัฒนา Autonomous Vehicle ในระดับ Full Driving Automation โดยปัจจุบัน Semiconductor ที่ใช้ในรถยนต์มีส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ 42% ของการใช้ Semiconductor ทั่วโลก และ ***(3) การเข้าสู่ Cycle รอบใหม่ของการเปลี่ยน PCs ในปี 2024-2025*** สำหรับแรงหนุนด้านอุปทานส่วนหนึ่งมาจากการเข้ามาลงทุนของบริษัทต่างชาติในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในไทยมากขึ้น โดยพิจารณาจากปี 2566 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment: BOI) ได้อนุมัติส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นถึง 233.6% โดยเฉพาะการลงทุนในแผ่นวงจรพิมพ์จากบริษัทสัญชาติจีน ไต้หวัน ญี่ปุ่นและไทย มีอัตราการขยายตัวรวมกันสูงถึง 343.2% ขณะที่ในช่วง 9 เดือนแรกปี 2567 การลงทุนยังคงเติบโตต่อเนื่องที่ 31.1% YoY ช่วยหนุนให้ไทยกลายเป็นคลัสเตอร์ผู้ผลิตแผ่นวงจรพิมพ์ใหญ่ที่สุดในอาเซียน **ด้านการผลิตอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจะขยายตัวตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นทั้งตลาดในประเทศและตลาดส่งออก** โดยเฉพาะเอเชีย ยังมีอัตราการถือครองเครื่องใช้ไฟฟ้าในระดับค่อนข้างต่ำ อาทิ เครื่องปรับอากาศ ซึ่งหลายประเทศมีอัตราถือครองต่ำกว่า 20% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด จึงเป็นโอกาสของไทยซึ่งเป็นฐานการผลิตและส่งออกสู่ตลาดโลก

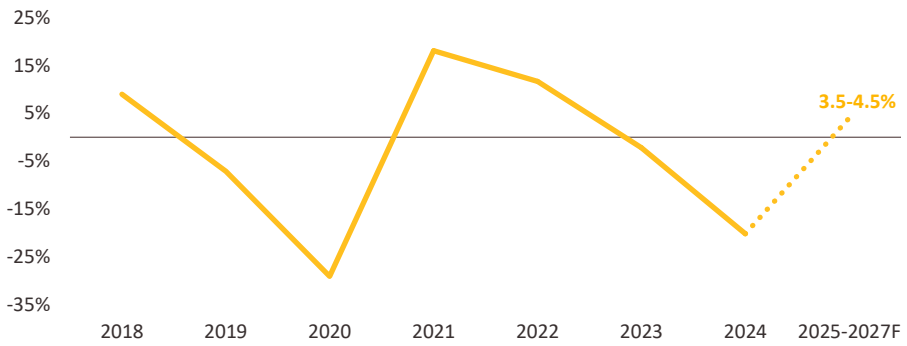
Figure 14: Electronics Exports

Source: Ministry of Commerce (MOC), Forecast by Krungsri Research

- **อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์: มีแนวโน้มชะลอตัวตามทิศทางการผลิตรถยนต์** โดยปี 2568-2570 คาดว่าการผลิตรถยนต์ในประเทศจะกระเตื้องขึ้นเล็กน้อยเฉลี่ยที่ 3.5% ถึง 4.5% ต่อปี (1.57-1.60 ล้านคันต่อปี) หลังจากหดตัวรุนแรง –20.2% ในปี 2567 (ภาพที่ 15) โดยปัจจัยที่จะหนุนอุปสงค์รถยนต์เพิ่มขึ้นมาจาก ***(1) กิจกรรมในภาคธุรกิจและการลงทุนจะปรับดีขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย*** โดยเฉพาะการเร่งลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมและการเติบโตของภาคท่องเที่ยว จะกระตุ้นความต้องการรถยนต์เพื่อการเดินทางและเพื่อการพาณิชย์เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ผลผลิตเกษตรที่มีแนวโน้มสูงขึ้น (คาดว่าปริมาณน้ำฝนจะเพิ่มขึ้นจากปรากฏการณ์ La Niña ในปี 2568 เอื้อต่อการเพาะปลูก) จะเพิ่มความต้องการใช้รถกระบะเพื่อบรรทุกพืชผลเกษตร ***(2) มาตรการสนับสนุนจากภาครัฐ*** อาทิ การปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตรถยนต์ HEV ในช่วงปี 2567-2570 และการผลิตรถยนต์ BEV ภายใต้มาตรการสนับสนุน EV 3.0 และ 3.5 จะเป็นปัจจัยบวกที่ทำให้ความต้องการใช้พลาสติกที่เกี่ยวข้องมีมากขึ้น เนื่องจากการผลิตรถ EV ใช้พลาสติกเป็นส่วนประกอบมากกว่า 50% ต่อคัน เพื่อลดน้ำหนักของรถ ซึ่งรวมถึงพลาสติกที่มีคุณสมบัติพิเศษ (Specialty) เช่น พีพีคอมพาวด์ (Polypropylene Compound) และ ***(3) ตลาดส่งออกรถยนต์มีแนวโน้มฟื้นตัวตามทิศทางการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า*** โดยเฉพาะตลาดในอาเซียน

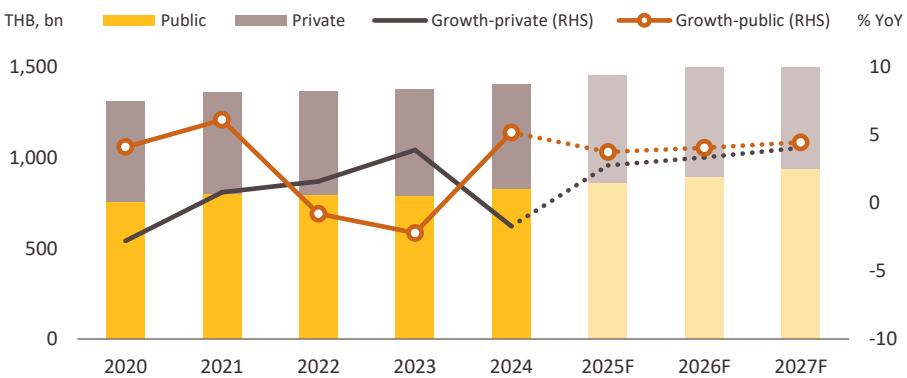
Figure 15: Thai Auto Production Growth

Source: Federation of Thai Industries, Forecast by Krungsri Research

- **อุตสาหกรรมก่อสร้าง: มูลค่าการลงทุนก่อสร้างโดยรวมมีแนวโน้มขยายตัวเฉลี่ย 3.5-4.0% ต่อปี เทียบกับ 2.2% ปี 2567** โดยมีปัจจัยหนุนจากการที่ภาครัฐมีแนวโน้มเร่งดำเนินงานโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่โดยเฉพาะในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ส่งผลให้***งานก่อสร้างภาครัฐ***จะเติบโตที่ระดับ 4.0-4.5% ต่อปี ขณะที่***งานก่อสร้างภาคเอกชน***จะเติบโต 3.5-4.0% ต่อปี จากการพัฒนาโครงการอสังหาริมทรัพย์สำหรับที่อยู่อาศัยและโครงการเชิงพาณิชย์ (เช่น ศูนย์การค้าและอาคารสำนักงาน) ปัจจัยข้างต้นจะหนุนความต้องการใช้วัสดุก่อสร้างที่ทำจากพลาสติกหรือมีพลาสติกเป็นส่วนประกอบ อาทิ พีวีซี (Polyvinyl Chloride: ใช้ทำท่อประปา ท่อร้อยสายไฟ กรอบหน้าต่าง ประตู และพื้นไวนิล) โพลีคาร์บอเนต (Polycarbonate: ใช้ทำหลังคาโปร่งแสง กันสาด แผ่นกั้นห้อง และกระจกนิรภัย) พอลิโพรพิลีน (Polypropylene: ใช้ทำถังเก็บน้ำ ท่อระบายน้ำ และแผ่นกันซึม) (ภาพที่ 16) โดยแนวโน้มความต้องการใช้พลาสติกในภาคก่อสร้างจะเน้นวัสดุที่ทนทาน คุณภาพสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

Figure 16: Construction Investment Trends

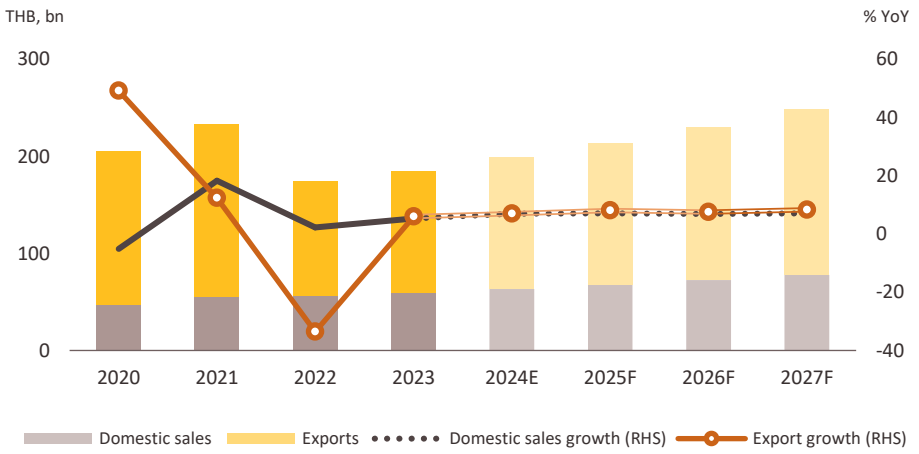

Source: Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC), Forecast by Krungsri Research

- **อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์: ยอดจำหน่ายอุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ในประเทศมีแนวโน้มขยายตัวเฉลี่ย** 6.5-7.0% **ต่อปี ขณะที่มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นเฉลี่ย** 7.5-8.5% **ต่อปี** (ภาพที่ 17) โดยความต้องการใช้อุปกรณ์เครื่องมือแพทย์ได้แรงสนับสนุนจาก ***(1) การเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์*** *(Aged society)* ***ของประชากรไทย*** ทำให้มีความต้องการรักษาโรคซับซ้อนและต่อเนื่อง รวมถึงอุปกรณ์สำหรับผู้สูงอายุเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน (เช่น เครื่องผลิตออกซิเจน เครื่องพ่นยา และราวจับช่วยเดิน) ***(2) อัตราการเจ็บป่วยจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (อาทิ โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดในสมองตีบ) มีแนวโน้มปรับสูงขึ้น*** จากพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่ไม่ดีต่อสุขภาพ ***(3) คาดว่าตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยจะเติบโตดีต่อเนื่อง*** โดย Allied Market Research คาดมูลค่าตลาดจะอยู่ที่ 24.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2570 เพิ่มขึ้นมากจาก 9.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2566 ประกอบกับกระแสการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน (Self-care) ซึ่งเป็นที่นิยมทั่วโลก จะทำให้มีความต้องการอุปกรณ์การแพทย์ที่ใช้งานได้เองที่บ้านเพิ่มขึ้น อาทิ เครื่องวัดความดันในบ้าน เครื่องตรวจน้ำตาล และเครื่องวัด***ไข้ (4) นโยบายภาครัฐสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตเครื่องมือแพทย์ในอาเซียนภายในปี 2570*** และ ***(5) ประเทศคู่ค้าของไทยมีความต้องการอุปกรณ์แพทย์ต่อเนื่อง*** เช่น สหรัฐฯ มีความต้องการอุปกรณ์ในกลุ่มวัสดุสิ้นเปลือง (ถุงมือยางทางการแพทย์) และกลุ่มน้ำยาและชุดวินิจฉัยโรค จีนและญี่ปุ่นมีความต้องการชุดตรวจกลุ่มเลือด (In vitro diagnostic devices) รวมถึงอุปกรณ์การแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น

ระยะต่อไป คาดว่าจะมีการใช้พลาสติกในการผลิตเครื่องมือแพทย์แทนโลหะ เซรามิคและแก้วมากขึ้น เนื่องจากมีต้นทุนวัตถุดิบที่ต่ำกว่า ขณะที่มีคุณสมบัติเหมาะสม อาทิ ขึ้นรูปได้ง่าย สามารถปรับรูปร่างให้ตรงกับความต้องการ มีน้ำหนักเบา ทนต่อสารเคมีและกระบวนการฆ่าเชื้อด้วยรังสี ทำให้ไม่เกิดสารปนเปื้อนจากการกัดกร่อนเหมือนโลหะ ทั้งยังสามารถนำไปผสมกับวัสดุอื่น เช่น ยางหรือสารเคมีชีวภาพ ทำให้ได้วัสดุเชิงประกอบ (Composite) ที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ โดยเฉพาะเม็ดพลาสติกชนิดพิเศษที่สามารถผลิต Smart material และอุปกรณ์การแพทย์ประเภทสอดใส่ในร่างกายผู้ป่วย เช่น โครงสร้างลิ้นหัวใจเทียม

Figure 17: Thailand Sales and Exports of Medical Devices

Source: FitchSolutions, Forecast by Krungsri Research

ผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพมีแนวโน้มเร่งปรับตัวเพื่อรักษาระดับการเติบโต โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เพื่อตอบรับการเติบโตของอุตสาหกรรมที่ต้องการวัสดุคุณภาพสูง (อาทิ ยานยนต์ไฟฟ้า เครื่องมือแพทย์ หุ่นยนต์ และอากาศยาน) **รวมถึงการผลิตพลาสติกทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือ "พลาสติกชีวภาพ (Bio-plastic)"** (อาทิ Sustainable Polypropylene Products การพัฒนาเม็ดพลาสติก PE100RC เพื่อใช้ผลิตท่อ HDPE สำหรับงานโครงสร้างพื้นฐาน และการผลิตฟิล์มยืดจากเม็ดพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer-Recycled resin: PCR) ตามนโยบายสนับสนุนภาครัฐ ซึ่งมีการปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม (อาทิ การอนุญาตให้โรงงานที่ใช้อ้อยเป็นวัตถุดิบ เช่น โรงงานเคมีชีวภาพและโรงงานเอทานอล สามารถตั้งในบริเวณใกล้กับโรงงานน้ำตาลได้ จากเดิมต้องมีระยะห่างการตั้งโรงงานที่ 50 กิโลเมตร และมาตรการลดหย่อนภาษีนิติบุคคลเป็นจำนวน 25% ของรายจ่ายเพื่อซื้อผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ (ปี 2565-2567) เมื่อผนวกกับการเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบตั้งต้น (อาทิ อ้อย มันสำปะหลังและข้าวโพด) จึงส่งผลให้ไทยเป็นผู้ส่งออกรายสำคัญของอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพในตลาดโลก โดยสมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพแห่งประเทศไทย (TBIA) คาดว่าการผลิตเม็ดพลาสติกชีวภาพจะเพิ่มขึ้นเป็น 375,000-400,000 ตันต่อปีในระยะข้างหน้า จากศักยภาพกำลังการผลิตปัจจุบันที่ 95,000 ตันต่อปี ขณะที่ภาคเอกชนรายใหญ่ของไทยมีการร่วมทุนกับผู้ประกอบการรายใหญ่จากต่างประเทศ (อาทิ NatureWorks บริษัทร่วมทุนระหว่าง Cargill ของสหรัฐฯ และ PTT Global Chemical (GC) ของไทย ผลิตพลาสติก PLA ด้วยกำลังการผลิต 75,000 ตันต่อปี คาดจะเริ่มการผลิตในปี 2568 และ Braskem ผู้ประกอบการรายใหญ่ด้านพลาสติกชีวภาพของบราซิลและ SCG Chemicals ของไทย จะตั้งโรงงานผลิตเอทิลีนชีวภาพ (Green-Ethylene) เพื่อเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตเม็ดพลาสติกชีวภาพ (Green-Polyethylene) ทั้งนี้ เพื่อตอบรับความต้องการพลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีทิศทางเติบโตต่อเนื่องในตลาดโลกโดยเฉพาะเอเชียและยุโรป และนำมาซึ่งโอกาสใหม่ๆ ให้แก่ภาคธุรกิจในระยะข้างหน้า

ความท้าทายของอุตสาหกรรมในระยะข้างหน้า จะมาจาก ***(1) กำลังซื้อทั้งในและต่างประเทศที่ฟื้นตัวค่อนข้างช้า*** ขณะที่จีนมีการลงทุนทำนิคมอุตสาหกรรมปิโตรเคมีขนาดใหญ่ในประเทศในช่วงที่ผ่านมา ทำให้การนำเข้าเม็ดพลาสติกจากไทยมีแนวโน้มลดลงเป็นลำดับ ***(2) กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความเข้มงวดมากขึ้นในต่างประเทศ*** โดยเฉพาะสหภาพยุโรป อาทิ EU Bottle Cap Regulation กำหนดให้ฝาขวดพลาสติกทั้งหมดหลังจากเปิดแล้ว ต้องผูกติดอยู่กับภาชนะที่มีความจุน้อยกว่า 3 ลิตร โดยบังคับใช้อย่างเป็นทางการเมื่อ 3 กรกฎาคม 2567 และ CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism) ซึ่งแม้พลาสติกยังไม่ได้อยู่ในกลุ่มสินค้าที่ต้องรายงานการปล่อยคาร์บอน แต่อาจได้รับผลกระทบในระยะต่อไป เนื่องจากมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงในกระบวนการผลิต ผู้ผลิตพลาสติกจึงต้องเตรียมพร้อมสำหรับมาตรการที่อาจเข้มงวดขึ้นในอนาคต และ ***(3) การมุ่งพัฒนาการผลิตพลาสติกให้มีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ*** ทั้งด้านการใช้พลังงานและการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงการเตรียมพร้อมด้านการมีส่วนรับผิดชอบในการบริหารทรัพยากรขยะและของเสียที่เกิดขึ้นจากการผลิตและการใช้งานของผู้บริโภค (EPR: Extended Producer Responsibility) ซึ่งจะกำหนดเป็นกฎหมายในอีก 2-3 ปีข้างหน้า

โอกาสและปัจจัยท้าทายของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติก มีรายละเอียดดังปรากฏในตาราง ดังนี้

Table 1: Opportunities and Challenges of Thai Plastics Industry

โอกาส (Opportunities)	ปัจจัยท้าทาย (Challenges)
1) **การขยายตลาดระดับภูมิภาค** โดยเฉพาะตลาดอาเซียนซึ่งเศรษฐกิจเติบโตดีและมีจำนวนประชากรรวมกันมากกว่า 600 ล้านคน ทั้งยังมีแผนลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในหลายประเทศ ประกอบกับอุตสาหกรรมพลาสติกไทยมีความได้เปรียบด้านวัตถุดิบจากการมีแหล่งก๊าซธรรมชาติในประเทศ จึงมีต้นทุนการผลิตเม็ดพลาสติกต่ำกว่าอินโดนีเซียซึ่งผลิตเม็ดพลาสติกจากน้ำมันดิบ อีกทั้งไทยยังได้เปรียบด้านการขนส่งเมื่อเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาค โดย World Bank รายงานดัชนี Logistics Performance Index (LPI) ปี 2566 ไทยได้คะแนน 3.5 โดยในอาเซียนไทยเป็นรองเพียงสิงคโปร์และมาเลเซียซึ่งคะแนนอยู่ที่ 4.3 และ 3.6 ตามลำดับ 2) **การเน้นผลิตผลิตภัณฑ์เฉพาะ** (Specialty products) **ที่มีคุณสมบัติสูง** เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและตอบสนองความต้องการที่หลากหลาย เช่น การพัฒนาชิ้นส่วนพลาสติกสำหรับยานยนต์แห่งอนาคตหรือยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle) และอุปกรณ์การแพทย์ประเภทสอดใส่ในร่างกายผู้ป่วย (อาทิ ลิ้นหัวใจเทียม) 3) **การผลิตพลาสติกจากวัสดุธรรมชาติ** (Bio-plastic) แทนพลาสติกจากเชื้อเพลิงฟอสซิล (Fossil fuel/ Petroleum-based) ตามกระแสรักษ์สิ่งแวดล้อมและการลดขยะพลาสติก ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพเพื่อมุ่งสู่เศรษฐกิจแบบ BCG (Bio, Circular, and Green economy) อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน Bio-plastic ต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตที่มีต้นทุนสูงกว่าพลาสติกแบบ Petroleum-based ประมาณ 3 เท่า และมีคุณสมบัติบางประการด้อยกว่าพลาสติกจากเชื้อเพลิงฟอสซิล อีกทั้งการจัดการขยะ Bio-plastic ต้องใช้กระบวนการที่เหมาะสม ผู้ประกอบการจึงต้องเร่งปรับตัวเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะเทคโนโลยีการผลิตเพื่อรองรับอุปสงค์ที่กำลังเพิ่มขึ้นทั้งในและต่างประเทศ 4) **พลาสติกคอมโพสิท** (Composite plastics) ความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมแห่งอนาคต อาทิ อากาศยาน และยานยนต์สมัยใหม่ ด้วยคุณสมบัติด้านความคงทน แข็งแรง และน้ำหนักเบามาก จึงเหมาะกับการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ต้องการความปลอดภัยสูงและมีมูลค่าสูง อาทิ ชิ้นส่วนเครื่องบินน้ำหนักเบา แบตเตอรีในรถยนต์ไฟฟ้า และระบบรางรถไฟฟ้า นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังได้เริ่มพัฒนาพลาสติกคอมโพสิทชีวภาพซึ่งผสมผสานระหว่างพลาสติกและชีวมวลเพื่อตอบโจทย์ความยั่งยืนในอนาคต โดยสมาคมไทยคอมโพสิทคาดว่าความต้องการใช้พลาสติกคอมโพสิทจะเพิ่มขึ้นถึง 10 เท่า คิดเป็นมูลค่ามากกว่า 1,000 ล้านบาทภายในระยะ 10 ปีข้างหน้า	1) **ราคาเม็ดพลาสติกผันผวนตามราคาน้ำมันดิบโลก** จากความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical Risk) จึงอาจกระทบต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเป็นระยะ 2) **การขาดแคลนแรงงานทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ** ทำให้ค่าจ้างแรงงานมีแนวโน้มปรับสูงขึ้น จึงอาจลดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในตลาดโลกเมื่อเทียบกับค่าแรงของประเทศคู่แข่งโดยเฉพาะเวียดนาม 3) **ภาครัฐกำหนดแผนจัดการขยะพลาสติกระยะที่ 2 (ปี 2566-2570) ภายใต้** Roadmap **การจัดการขยะพลาสติก (ปี 2561-2573) เพื่อยกระดับการจัดการขยะพลาสติกอย่างยั่งยืน** ตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การปรับพฤติกรรมผู้บริโภค ระบบคัดแยกและกำจัดโดยใช้เทคโนโลยี จนถึงรูปแบบความรับผิดชอบของผู้ผลิต 4) **นโยบายการเลิกใช้พลาสติกประเภท** Single-use **ของสหภาพยุโรป** (EU) ตั้งแต่ปี 2564 เป็นต้นไป และจัดให้มีการ Recycle บรรจุภัณฑ์พลาสติกทั้งหมดภายในปี 2573 คาดว่าจะกระทบผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ประเภทถุงและกระสอบซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการส่งออกไป EU มากที่สุด 5) **หลายประเทศทยอยใช้มาตรการภาษีพลาสติก** (Plastic Tax) **หรือภาษีบรรจุภัณฑ์พลาสติก** (Plastic Packaging) ซึ่งเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือผู้ใช้ผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบครั้งเดียวทิ้งและย่อยสลายยาก ทำให้ต้นทุนของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น อาทิ สหภาพยุโรป เก็บภาษีในอัตรา 0.8 ยูโรต่อกิโลกรัม อังกฤษ เก็บภาษีบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิลน้อยกว่า 30% ในอัตรา 217.9 ปอนด์ต่อตัน (มีผล 1 เมษายน 2567) อิตาลีและสเปนจัดเก็บ 0.45 ยูโรต่อกิโลกรัม และฟิลิปปินส์ 100 เปโซฟิลิปปินส์ต่อกิโลกรัม(ปี 2569)

Source: Krungsri Research

Box 2 The Global Treaty on Plastics

สนธิสัญญาด้านการจัดการพลาสติก (Global plastic treaty) เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขวิกฤตมลพิษจากพลาสติก โดยมุ่งหวังที่จะสร้างผลผูกพันทางกฎหมายและแนวปฏิบัติที่ยั่งยืน ซึ่งอิงตามแผนการกำจัดขยะพลาสติกขององค์การสหประชาชาติที่เรียกว่า “System Change Scenario”[3/] มีเป้าหมายเพื่อลดการปล่อยขยะพลาสติกสู่สิ่งแวดล้อมลง 80% จากปี 2563 ภายในปี 2583 ผ่าน 4 รูปแบบ ได้แก่ (1) การใช้ซ้ำ (Reuse) (2) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) (3) การปรับมาใช้วัสดุที่มีความยั่งยืน และ (4) การจัดการขยะพลาสติกที่ไม่สามารถใช้ซ้ำหรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้

ปัจจุบัน ข้อตกลงนี้อยู่ในขั้นตอนการจัดทำ โดยการเจรจารอบที่ 5 (ส่วนแรก) จัดขึ้นในระหว่างเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2567 ที่ประเทศเกาหลีใต้ โดยมุ่งเน้นประเด็นสำคัญ เช่น การพัฒนาเครื่องมือทางกฎหมายระหว่างประเทศ (International Legally Binding Instrument) ที่จะมีผลผูกพันด้านมลพิษพลาสติก และสิ่งแวดล้อมทางทะเล[4/]

สำหรับประเทศไทยมีขยะพลาสติกประมาณ 12% ของปริมาณขยะทั้งหมด หรือประมาณ 2 ล้านตัน (ปี 2564) ติดอันดับ 1 ใน 3 ของโลกที่มีขยะพลาสติกตกค้างในทะเล โดยขยะพลาสติกถูกนำมารีไซเคิลได้เพียง 0.5 ล้านตัน หรือ 25% ของขยะพลาสติกทั้งหมด ที่เหลือ 1.5 ล้านตัน (75%) ส่วนใหญ่เป็นพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น ถุงร้อน ถุงเย็น ถุงหูหิ้ว แก้วพลาสติก หลอดพลาสติก และกล่องโฟมบรรจุอาหาร (ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ซึ่งไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ จึงถูกทิ้งเป็นขยะมูลฝอยในปริมาณและสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง นอกจากนี้ ไทยยังมีสัดส่วนขยะพลาสติก ซึ่งรวมถึงขยะที่ทิ้งลงทะเลประมาณ 3.2% ของขยะพลาสติกโลก (ที่มา: United Nation Environment Program: UNEP) ขณะที่กำลังการผลิตของโรงงานรีไซเคิลพลาสติกในไทยมีไม่ถึง 1% ของกำลังการผลิตของโลก

ด้วยเหตุนี้ หากสนธิสัญญาดังกล่าวเสร็จสมบูรณ์ จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมพลาสติกของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งต่อการผลิตพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ซึ่งรวมถึงผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ใช้ในสินค้าปลายน้ำ เช่น บรรจุภัณฑ์สินค้าอุปโภคบริโภค และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น การเพิ่มปริมาณวัสดุรีไซเคิลในผลิตภัณฑ์พลาสติก และการใช้วัสดุทดแทนที่มีความยั่งยืน (เช่น พลาสติกจากชีวมวล) จึงเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องเร่งวางแผนเพิ่มการลงทุนในสายการผลิต รวมถึงขยายการลงทุนไปยังธุรกิจรีไซเคิลที่เกี่ยวข้องทั้งทางกายภาพ (Mechanical Recycle) และเชิงเคมี (Chemical Recycle) ช่วยลดผลกระทบและเพิ่มโอกาสทางการตลาด เพื่อให้สอดรับกับเป้าหมายของสนธิสัญญาด้านการจัดการพลาสติกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3/ ข้อมูลเกี่ยวกับ"System change scenario" ขององค์การสหประชาชาติสามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/42277/Plastic_pollution.pdf?sequence=3

4/ ข้อมูลเกี่ยวกับการเจรจาสนธิสัญญาด้านการจัดการพลาสติกรอบที่ 4 สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.unep.org/news-and-stories/press-release/decisive-fifth-session-negotiations-global-plastic-pollution-treaty

วิจัยกรุงศรี

ดร.พิมพ์นารา หิรัญกสิ

ผู้บริหารสายงานวิจัยและหัวหน้าทีมวิจัยเศรษฐกิจ

ทีมวิจัยเศรษฐกิจ

สุจิต ชัยวิชญชาติ

ผู้บริหารทีมวิจัยเศรษฐกิจมหภาค

วนิชา ดิเรกอุดมศักดิ์

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

จุไรลักษณ์ พลศรี

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส (พยากรณ์ตัวเลขเศรษฐกิจ)

ทรรศิน กลิ่นถนอม

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

กฤตพร ศิริใจชิงกุล

นักเศรษฐศาสตร์

ศุภสิน อิทธิพัทธ์วงศ์

นักเศรษฐศาสตร์

ทีมวิเคราะห์และพัฒนางานวิจัย

ดร.พิมพ์นารา หิรัญกสิ

รักษาการผู้บริหารทีมวิเคราะห์และพัฒนางานวิจัย

ณธัญอร รัตนาธรรมวัฒน์

นักวิจัยอาวุโส

นฤชยา สาตแฟง

นักวิจัย

ปริญญา มิ่งสกุล

นักวิจัย

ชณัฐฐา ธาระรส

นักวิจัย

ทีมบริหารระบบข้อมูลวิจัย

ธมณ เสริญสุขสกุล

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

เชิดศักดิ์ ศรีชัยตัน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

วงศกร แก้วอุดทัง

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

ทีมวิจัยอุตสาหกรรม

ธเนศ มหัทธนาลัย

ผู้บริหารทีมวิจัยอุตสาหกรรม

พูลสุข นิลกิจศรานนท์

นักวิเคราะห์อาวุโส (Healthcare, Mobile Operators)

ปิยะนุช สถาพงศ์ภักดี

นักวิเคราะห์อาวุโส (Transport & Logistics)

เทียร เทียมศักดิ์

นักวิเคราะห์อาวุโส (Energy, Petrochemicals)

ชัยวัช โชวเจริญสุข

นักวิเคราะห์อาวุโส (Agriculture)

นรินทร์ ตันไพบูลย์

นักวิเคราะห์อาวุโส (Power Generation, Modern Trade, Chemicals, Medical Devices)

พุทธชาด ลุนคำ

นักวิเคราะห์อาวุโส (Construction Contractors, Construction Materials, Hotels, Industrial Estate)

พัชรา กลิ่นชวนชื่น

นักวิเคราะห์อาวุโส (Real Estate)

ประพันธ์ ลีน้อย

นักวิเคราะห์ (ESG)

ศุภวัฒน์ โชคสวัสดิ์ไพศาล

นักวิเคราะห์ (Automobile, Electronics & Electrical Appliances)

รพีภูมิ ลาภมาก

นักวิเคราะห์ (Agriculture, Food & Beverages)